

Specializovaná mapa s umístěním základních typů objektů loveckých staveb

PRŮVODNÍ ZPRÁVA K VÝSLEDKU SPECIALIZOVANÁ MAPA S ODBORNÝM OBSAHEM

Realizováno v rámci projektu „Obory a bažantnice - opomíjená hodnota kulturního dědictví“

(NAKI-kód DG16P02R037).

*Zbytky oborní zdi zaniklé obory Malč (č. 102), okres Písek, Jihočeský kraj
(foto J. Drozda, 2019)*

Předkládající organizace:

Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i., Ústecká 98, 250 66 Zdiby

Autor předkládaného výstupu:

Ing. Jiří DROZDA; ThDr. Mgr. Šárka Steinová Th.D.; Ing. Robin Ambrož, Ph.D. ; Mgr. David Tuma, Ph.D.

Archivní a terénní průzkum:

Ing. Robin Ambrož, Ph.D.; Ing. Jiří DROZDA; prof. Ing. Ivan Roček, CSc.;
ThDr. Mgr. Šárka Steinová Th.D.; Mgr. David Tuma, Ph.D.; Helena Žitná

Grafické zpracování:

Ing. Radek Augustýn; Ing. Jiří Drozda

Odkaz:

[Specializovaná mapa s umístěním základních typů objektů loveckých staveb](#)

[Popis metod a výsledků - mapa s umístěním základních typů objektů loveckých staveb](#)

Adresa uložení dokumentů:

Specializovaná mapa, Popis metod a výsledků a Průvodní zpráva jsou uloženy v Zeměměřické knihovně-institucionálním repozitáři VÚGTK, v. v. i.:

<https://knihovna.vugtk.cz/record/196014>

I. CÍL VÝSLEDKU SPECIALIZOVANÁ MAPA S ODBORNÝM OBSAHEM, NAPLNĚNÍ PLÁNOVANÉHO CÍLE DLE PROJEKTU, PŘÍPADNĚ SPECIFIKACE ODLIŠNOSTÍ

Cílem zpracování tohoto mapového díla (N_{map}) je nejenom dokladovat přehled chovaných staveb v jednotlivých oborách a bažantnicích, ale i shromáždit dostupné informace o těchto zařízeních a poskytnout uživatelům komplexní přehled, který doposud nebyl v této oblasti zpracován. Jako forma prezentace výsledků byla zvolena mapa se speciálním obsahem, která je doplněna názornými kartogramy a grafy. V rámci projektu je zpracovávána aplikace (obory.online.cz) kde lze získat informace nejen o současných areálech obor a bažantnic ale i o historických areálech, které se do současnosti nedochovaly. Tyto informace, zpracované na podkladě rozsáhlého průzkumu, lze kombinovat s výřezy starých map, historickými i současnými leteckými snímky. Databáze byla v průběhu projektu postupně doplňována a v současné době tvoří ucelenou datovou sadu o oborách a bažantnicích na území České republiky.

Na základě získaných informací shromážděných z rešerší, výsledků ze studia archivních materiálů (písemných i mapových podkladů) i místních šetření bylo identifikováno přes 700 mysliveckých zařízení ať funkčních, zaniklých nebo přeměněných na parky či zahrady. Vzhledem ke skutečnosti, že u zaniklých a přeměněných objektů bylo shromáždění relevantních informací o dochovaných stavbách a mysliveckých zařízeních značně problematické a i u funkčních objektů se skladba chované zvěře i staveb v průběhu existence obor často měnila, autoři se zaměřili na současný, skutečný stav. I tak bylo problematické získat hodnověrné informace, které byly získány především z veřejných dostupných zdrojů a odborné znalosti řešitelů projektu. Ve dvou vybraných krajích (Jihočeském a Zlínském kraji) pak v roce 2019 proběhlo rozsáhlé místní šetření. Vzhledem k ochraně podnikatelských zájmů někteří soukromí vlastníci nebyli ochotni poskytnout relevantní informace, nebo si nepřáli je zveřejňovat nebo odmítli se s řešiteli projektu v rámci místního šetření setkat. Z celkového počtu funkčních 461 objektů to je v rámci ČR 11 obor a 65 bažantnic, o kterých se nepodařilo získat relevantní informace (cca 16 %) a u místního šetření ve vybraných krajích pouze 7 bažantnic z celkových 89 prošetřovaných obor a bažantnic (cca 7 %). V rámci místního šetření ve vybraných krajích byly šetřeny i zaniklé objekty, kdy z celkového počtu 78 zaniklých objektů bylo v terénu identifikováno 35 obor a bažantnic s dochovalými loveckými stavbami. I přes zmíněné problémy lze na základě těchto informací provádět různá srovnání a analýzy.

II. VLASTNÍ POPIS VÝSLEDKU

Obsah mapového díla je součástí naplnění dílčího cíle 2. etapy projektu (Interpretace). V druhé etapě se ověřovaly zjištěné informace a byly vytipovány kraje pro pilotní ověření. Předkládaný výsledek obsahuje informace z celého území ČR a z vytypovaných krajů další, detailní informace ověřené místním šetřením.

Zásadní poznatky k dosažení výše uvedeného cíle byly zpracovány formou obrazové informace do předložené mapy s odborným obsahem. Data získaná prostřednictvím provedených průzkumů a výzkumů byla kartograficky zpracována prostřednictvím GIS. Vizualizací celého projektu je mapa s tematickou vrstvou staveb funkčních, zaniklých a přeměněných obor a bažantnic, kartogramů zobrazující jednotlivé jevy nebo jejich kombinaci a zdrojová databáze.

- přehledová mapa ČR s vyobrazením všech funkčních obor a bažantnic, u kterých se podařilo relevantní informace zobrazené značkou nejvýznamnější dochovalé stavby (značkou u objektů, u kterých se informaci nepodařilo získat).
- Na mapě Jihočeského kraje jsou obdobně zobrazeny lovecké stavby u všech obor a bažantnic, funkčních i zaniklých (značkou u objektů, u kterých se informaci nepodařilo získat).
- databáze jednotlivých objektů, kdy u každého objektu byly zjišťovány všechny dochovalé stavby.

Předložená mapa se skládá z podkladových vrstev převzatých z Open Street Map, které byly kartograficky upraveny pro lepší názornost zobrazovaných nadstavbových informací (tato podkladová mapa slouží i pro ostatní výstupy projektu typu Nmap). Nadstavbové specializované vrstvy mapy jsou pak výsledkem rozsáhlého sběru informací, vědecké činnosti a jednotlivých odborných analýz dle specifikace objektů a jejich uplatněním (syntézou) v kartografickém prostoru. Mapa je zpracována v Open Source geografickém systému - QGIS.

Předložená mapa s odborným obsahem je výsledkem rozsáhlého archivního, badatelského průzkumu a místního šetření v terénu. Veřejně přístupná data a databáze, záznamy, archivní materiály a převážně osobní znalost řešitelů projektu a přímý terénní průzkum se staly základním informačním zdrojem při naplňování databáze objektů. Doplnujícím zdrojem byla i databáze vedená MZem ČR. Pozornost byla zaměřena na doplnění informací o dochovaných stavbách. Rozsah průzkumu přesahuje průzkumy realizované standardně v rámci managementu lesního či mysliveckého managementu, projektů revitalizace krajiny a památkové péče. Popis metodiky je uveden v kap. III. "Popisu specializované mapy s odborným obsahem".

III. NÁVRH VYUŽITÍ VÝSLEDKU (DEFINOVÁNÍ SUBJEKTŮ, KTERÉ BY MĚLY BÝT UŽIVATELI VÝSLEDKŮ NA ZÁKLADĚ SMLOUVY O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ)

Specializovaná mapa s odborným obsahem může být uplatněna především při identifikaci objektů specifického segmentu obor a bažantnic na celém území ČR. Významný přínos pro budoucí uživatele spočívá v identifikaci a rozsáhlém popisu velkého počtu mysliveckých objektů a v nich chovaných staveb – zvláště pak v souvislosti s kartografickým zpracováním předmětných objektů včetně dalšího využití vytvořených databází a návazností na získané informační podklady (jejich publikace je součástí výstupu A2).

Konkrétními uživateli výsledků jsou/mohou být:

- vlastníci soukromých lesů, lesní hospodáři a správci lesů, státní správa, místní samospráva a laická veřejnost: celkový přehled objektů, jejich identifikace a analýza porostů

- myslivecká sdružení: přehled využití plochy (areálů) obor a bažantnic a kategorizaci lesních porostů,
- badatelé v oboru historie myslivosti a lesnictví: využití navržených analytických nástrojů
- studenti univerzit: využití navržených analytických nástrojů a zprostředkovaných dat
- památková péče: při identifikaci hodnot mysliveckých památek – především využitím analytických nástrojů pro identifikaci a popis využití ploch obor a bažantnic a využitím informací o objektech
- projektanti: při zpracování záměrů obnov a stanovení parametrů udržitelnosti.

IV. SEZNAM POUŽITÉ SOUVISEJÍCÍ LITERATURY

- ANDRESKA, J., ANDRESKOVÁ, E. (1993): Tisíc let myslivosti. I. vydání, Vimperk, Tina, 444 s., ISBN 80-85618-12-5
- DYK, A. (1942): Bažantnictví. Nakl. Novina, Brno, 181 s.
- ČABART, J. (1958): Vývoj české myslivosti. Státní zemědělské nakladatelství Praha. 1. vyd., 306 s.
- ČERNÝ, J.V. (1895): Myslivost. II. vydání Praha: Nakladatelství František Borový.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (2014): Statistické hlášení Základní údaje o honitbách. Praha.
- HANUŠ, V., FIŠER, Z. (1975): Bažant. Nakl. Mír, Praha, 196 s.
- HANZAL, V. (2007): Velká myslivecká encyklopedie. CD – ROM, GRAND s.r.o. České Budějovice 2007, ISBN 80-900593-0-9
- CHADT-ŠEVĚTÍNSKÝ, J. E. (1909): Dějiny lovu a lovectví (myslivosti) v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Louny, 416 s.
- JIRÁČEK, J. (1998): Průvodce lesy jižních Čech. České Budějovice.
- KOVAŘÍK, J. (1996): Tradice v myslivosti: Dějiny, zvyky, významy, kultura. Praha
- WOLF, R. a kol. (1976): Naše obory. SZN v Praze, 253 s.

V. SEZNAM PUBLIKACÍ, KTERÉ PŘEDCHÁZELY VÝSLEDKU SPECIALIZOVANÁ MAPA S ODBORNÝM OBSAHEM A BYLY PUBLIKOVÁNY PŘÍPADNÉ VÝSTUPY Z ORIGINÁLNÍ PRÁCE

- AMBROŽ, R., DROZDA, J., STEINOVÁ, Š. (2018) Mapy obor - specializované mapy jako užité umění. In Kartografické listy ISSN 1336-5274, s. 65 - 74
- DROZDA, J., STEINOVÁ, Š. (2018) Obory a bažantnice na mapách, GeoKARTO 2018 ISBN 978-80-89060-25-2, s. 32-33
- TUMA, D. (2014): Vývoj obornictví v českých zemích. In: Obory a bažantnice v kulturní historii. Prameny a studie 53. Národní zemědělské muzeum, s. 215 – 233
- AMBROŽ, R., DROZDA, J., STEINOVÁ, Š. Specializovaná mapa obor a bažantnic – současné areály (2019)
- AMBROŽ, R., DROZDA, J., STEINOVÁ, Š. Specializovaná mapa obor a bažantnic – historické areály v časových osách (2019)
- AMBROŽ, R., DROZDA, J., STEINOVÁ, Š. Specializovaná mapa obor a bažantnic – porosty (2019)
- AMBROŽ, R., STEINOVÁ, Š., TUMA, D., VODVÁŘKA, V. Vývoj demonstračního loveckého objektu Lánská obora, ISBN 978-80-85881-43-1 (2019)
- TUMA, D. Gloriet na Chrástu u Horažďovic, Dějiny staveb 2019 ISBN 978-80-87170-70-0 s. 183-188 (2019)

VI. SPECIFIKACE ZJIŠTĚNÝCH INFORMACÍ - DATABÁZE NA ELEKTRONICKÉM NOSIČI

složka Databaze – databáze zjištěných informací (soubory :stavby.xlsx)

složka QGIS_projekt – elektronické kopie projektu v programovém vybavení QGIS pro tvorbu mapy a kartogramů

složka Spec_Mapa_PDF – elektronická verze Specializované mapy s odborným obsahem ve formátu PDF optimalizovaná pro tisk

soubory:

Nmap05_Obory_Pruvodni_zprava.pdf

– Průvodní zpráva

Nmap05_Obory_Popis_metod_a_vysledku.pdf

– Popis metod a výsledků